

MAGDALENA JAŚ-NOWOPOLSKA, DANIEL MENGELER

Orzeczenia Federalnego Trybunału Konstytucyjnego „Prawo do bycia zapomnianym I” i „Prawo do bycia zapomnianym II” – w obliczu oczekiwania wzmożonej współpracy przy równoczesnej potrzebie zachowania niezawisłości

Streszczenie

W artykule omówiono orzeczenia niemieckiego Federalnego Trybunału Konstytucyjnego (FTK) z dnia 6 listopada 2019 r. „Prawo do bycia zapomnianym I” i „Prawo do bycia zapomnianym II”, które wyznaczają nowe standardy współpracy pomiędzy FTK a Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej w zakresie praw podstawowych. FTK po raz pierwszy zdecydował, że w przypadkach, w których prawa podstawowe Unii Europejskiej mają pierwszeństwo przed niemieckimi prawami podstawowymi, FTK może samodzielnie, na mocy praw podstawowych UE, zweryfikować stosowanie praw unijnych przez niemieckie władze państwowe.

W pierwszej części artykułu przedstawiono poprzedni system oparty na pierwszeństwie stosowania praw UE z określonymi wyjątkami (kontrola *ultra-vires*, weryfikacja tożsamości), a także kontrowersję dotyczącą interpretacji art. 51(1) Karty Praw Podstawowych, który decyduje o zastosowaniu praw podstawowych wynikających z Karty. W szczególności zwrócono uwagę na podstawy konstytucyjne niemieckiej ustawy zasadniczej odnoszące się do ochrony praw podstawowych w ramach wielopoziomowego systemu prawnego Unii Europejskiej.

W drugiej części tekstu omówiono stan faktyczny i powody, które doprowadziły do wydania orzeczeń „Prawo do bycia zapomnianym I” i „Prawo do bycia zapomnianym II”. Następnie przedstawiono analizę wpływu, jaki te decyzje wywierają na ochronę praw podstawowych i współpracę pomiędzy Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej a Federalnym Trybunałem Konstytucyjnym, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii egzekwowania praw podstawowych UE przed FTK.

W podsumowaniu wymieniono pojawiające się pytania oraz rodzaje potencjalnego ryzyka i możliwości związane z tym podejściem. Opracowanie prezentuje znaczącą rolę obu tytułowych decyzji w odniesieniu do kwestii dogmatycznych i proceduralnych.

Słowa kluczowe: Prawo do bycia zapomnianym I – Prawo do bycia zapomnianym II – pierwszeństwo stosowania – prawa podstawowe – współpraca pomiędzy Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej a Federalnym Trybunałem Konstytucyjnym